

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 471/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, Skuteckého 33, Banská Bystrica, proti uzneseniu Správneho súdu v Bratislave sp. zn. 1Sf/34/2024 z 31. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 13. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Správneho súdu v Bratislave (ďalej len „správny súd“) sp. zn. 1Sf/34/2024 z 31. mája 2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie a domáha sa náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 27. marca 2024 správneho súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) č. 100949534/2024 z 20. marca 2024 (predmetným rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Trnava č. 566733/2023 z 22. novembra 2023, ktorým bol sťažovateľke vyrubený rozdiel dane v sume 65 470,26 eur na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie september 2016). Spolu so žalobou podala návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, ktorý odôvodnila tým, že okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia jej preukázateľne hrozí závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda a že priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

Tiež poukázala na svoju ekonomickú situáciu. Dôvodila tým, že daňová kontrola by poškodila jej dennodenný chod, ako aj samotný výkon jej podnikateľskej činnosti. Argumentovala aj tým, že by sa dostala do druhej platobnej neschopnosti, znamenalo by to stratu jej obchodných partnerov aj zákazníkov, ako aj znemožnenie ďalšej spolupráce s peňažnými ústavami. Správny súd však napadnutým uznesením jej návrh zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka namieta, že napadnuté uznesenie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci správnym súdom. Tvrdí, že zo strany správneho súdu došlo k nesprávnej aplikácii § 258 v spojení s § 185 písm. a) Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“). Je toho názoru, že tvrdenie správneho súdu o tom, že sťažovateľka hrozbu možnej závažnej ujmy nepreukázala žiadnymi dôkazmi, je v rozpore s obsahom skutočností uvádzaných v ňou predloženom návrhu na priznanie neodkladného opatrenia, ako aj vyplývajúcich z podanej správnej žaloby a zo samotného obsahu administratívneho spisu. Takéto konštatovanie správneho súdu považuje za hrubý rozpor so zásadou spravodlivosti a s obsahom práva na spravodlivé súdne konanie.

4. Sťažovateľka trvá na tom, že návrh na priznanie odkladného účinku dostatočne odôvodnila tým, že okrem predloženia dokladov preukazujúcich jej tvrdenia podrobne rozpísala a preukázala aktuálnu ekonomickú situáciu spoločnosti (predložila účtovnú závierku k 31. decembru 2022, daňové priznanie za rok 2022). V návrhu tiež poukázala na to, že na trhu pôsobí 23 rokov, zamestnáva takmer 50 zamestnancov a v danom regióne patrí medzi kľúčových zamestnávateľov, pričom od jej činnosti je závislých niekoľko desiatok ďalších spoločností v rámci Slovenskej republiky. Zároveň podotkla, že si vždy všetky záväzky voči štátu plnila riadne a včas a nikdy sa nedostala do žiadneho omeškania. V návrhu poukázala aj na to, že sa účastní verejného obstarávania, keď jej v prípade výkonu rozhodnutia žalovaného hrozí odstúpenie od zmluvy a na to nadväzujúca nemožnosť plniť si záväzky voči svojim dodávateľom.

5. Sťažovateľka namieta, že správny súd nesprávne právne posúdil naplnenie zákonom vyžadovaných podmienok, a to existenciu hroziacej ujmy, ako aj skutočnosť, či priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Uviedla, že správny súd nepriznanie odkladného účinku tiež nedostatočne odôvodnil. Na záver namietala, že existujú neodôvodnené rozdiely v rozhodovacej praxi správneho súdu, ktorý v obdobných právnych veciach založených na totožnom skutkovom základe priznal správnym žalobám odkladný účinok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením.

7. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom a v zásade nemá právomoc preskúmavať ich skutkové zistenia a právne názory, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí všeobecných súdov kontrola

zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal so základnými právami. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, čím by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 181/2024).

8. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 347/2024).

9. Rozhodnutie o návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe podľa § 185 SSP nie je rozhodnutím vo veci samej a následky z neho plynúce nie sú konečné a nezmeniteľné, a možno preto konštatovať, že takéto rozhodnutie je zákonom konštruované ako rozhodnutie dočasnej povahy (m. m. III. ÚS 468/2018, I. ÚS 158/2020). Posúdenie splnenia podmienok na priznanie odkladného účinku správnej žaloby je zásadne vecou konajúceho správneho súdu, pričom k prieskumu reálnej existencie týchto podmienok nie je ústavný súd oprávnený. Podstatou prieskumu tohto rozhodnutia tak môže byť len obmedzený test ústavnosti, t. j. posúdenie, či má rozhodnutie o (ne)priznaní odkladného účinku zákonný podklad, či bolo vydané príslušným orgánom a taktiež či nie je prejavom svojvôle, najmä či je náležite odôvodnené (m. m. I. ÚS 346/2017).

10. Keďže aj v konaní o priznaní odkladného účinku správnej žalobe musia byť rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu (napr. I. ÚS 295/2021), ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zamerá na posúdenie, či správny súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody zamietnutia návrhu sťažovateľky na priznanie odkladného účinku.

11. Podľa § 185 písm. a) SSP správny súd môže, ak osobitný predpis neustanovuje inak, na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať správnej žalobe odkladný účinok, ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

12. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia (body 10 až 14) vyplýva, že správny súd správnej žalobe nepriznal odkladný účinok z dôvodu, že sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno týkajúce sa osvedčenia tvrdenej obavy z hrozby závažnej ujmy v prípade okamžitého výkonu napadnutého rozhodnutia žalovaného. Čo sa týka výnimočnosti inštitútu [podľa § 185 písm. a) SSP na priznanie odkladného účinku správnej žalobe], správny súd odkázal aj na závery rozhodnutia ústavného súdu č. k. III. ÚS 364/2017-16 z 30. mája 2017. K argumentácii sťažovateľky (ktorú predložila na podporu svojho návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, ako je uvedená v bodoch 2 a 4 tohto rozhodnutia) poukázal na základe sťažovateľkou predložených podkladov na jej hospodárske výsledky a ekonomický stav spoločnosti. Následne skonštatoval,

že sťažovateľka na podporu svojich tvrdení neuviedla žiadne ďalšie dôvody a nepredložila ani žiadne relevantné dôkazy svedčiace o tom, že okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia môže dôjsť k nenapraviteľnej majetkovej ujme. Uviedol, že len samotná výška vyrubeného rozdielu dane sama osebe neosvedčuje hrozbu nenapraviteľnej majetkovej ujmy sťažovateľky. Argumentoval, že na základe sťažovateľkou všeobecne formulovaných tvrdení a ňou predložených listín nie je možné prijať záver, že by sťažovateľke prípadným výkonom napadnutého rozhodnutia hrozila závažná ujma, značná hospodárska či finančná škoda, alebo iný vážny nenapraviteľný následok, ako to predpokladá § 185 písm. a) SSP. Zdôraznil, že je práve povinnosťou sťažovateľky preukázať existenciu hrozby závažnej ujmy, pričom táto hrozba musí byť priama a nesmie ísť len o hypotetickú možnosť. Tiež, že táto hrozba nesmie byť nepatrná, ale musí mať závažný dopad. Poukázal na to, že sťažovateľka v návrhu uviedla následky, ktoré môžu nastať eventuálne v prípade, ak dôjde k nútenému výkonu rozhodnutia, že svoje tvrdenia formulovala relatívne hypoteticky, no neuviedla konkrétne skutkové okolnosti a dôkazy na podporu záveru o reálnosti ňou tvrdenej hrozby. Na záver dodal, že sťažovateľka v návrhu neodôvodnila a neosvedčila ani to, že priznanie odkladného účinku správnej žalobe nie je v rozpore s verejným záujmom.

13. Ústavný súd po oboznámení sa s dôvodmi napadnutého uznesenia a posúdení námietok sťažovateľky konštatuje, že napadnuté uznesenie je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné. Správny súd pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľky vychádzal zo zákonnej úpravy regulujúcej priznanie odkladného účinku správnej žalobe a náležitým spôsobom sa zaoberal jej tvrdeniami obsiahnutými v návrhu o hrozbe vzniku ujmy, ktorú by jej malo napadnuté rozhodnutie žalovaného spôsobiť. Napadnuté uznesenie teda nevybočilo z medzí ústavnosti, ako to tvrdí sťažovateľka. Správny súd svoje rozhodnutie zároveň dostatočne a ústavne konformne odôvodnil, keď zreteľne ozrejmil, že predpokladom vyhovenia návrhu nie je len tvrdenie vzniku ujmy, ale aj jej riadne preukázanie. Teda len potenciálna hrozba ujmy nepostačuje. Sťažovateľke sa však nepodarilo v podanom návrhu preukázať tieto rozhodné skutočnosti, preto jej návrh zamietol ako nedôvodný. Sťažovateľka totiž svoj návrh nepodporila dôkazmi, z ktorých by bolo možné vyvodiť hrozbu závažnej ujmy či iného nenapraviteľného následku, ako to vyžaduje § 185 písm. a) SSP, a preto správneho súdu nemožno vytknúť, že sa mu sťažovateľkou popísaná ujma spojená s napadnutým uznesením žalovaného javila ako hypotetická. Teda, že sťažovateľka svoj návrh nepodporila dôkazmi, z ktorých by bolo možné vyvodiť hrozbu závažnej ujmy či iného nenapraviteľného následku v zmysle už uvedeného ustanovenia Správneho súdneho poriadku. Zároveň správneho súdu nie je namieste vytknúť ani záver, že sťažovateľka neosvedčila ani to, že priznanie odkladného účinku správnej žalobe nie je v rozpore s verejným záujmom.

14. Na základe uvedeného ústavný súd považuje záver správneho súdu o nesplnení podmienok na vyhovenie návrhu sťažovateľky na priznanie odkladného účinku správnej žalobe za ústavne akceptovateľný a z ústavného hľadiska tak nenachádza priestor, aby do tohto hodnotenia správneho súdu akokoľvek zasiahol. Napadnuté uznesenie nevybočilo z medzí ústavnosti a správny súd náležite interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia Správneho súdneho poriadku, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil.

15. Ústavný súd tiež podotýka, že sťažovateľke nič nebráni podať nový návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe a relevantne súdu preukázať existenciu takých nespochybniteľných skutočností, ktoré predstavujú reálnu hrozbu závažnej ujmy či iného

nenapraviteľného následku, ku ktorým by došlo okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia žalovaného.

16. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

17. Právna vec sťažovateľky sa týka rozhodovania správnych orgánov v daňovom konaní. V tomto smere je potrebné odkázať na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcu sa aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru, z ktorej vyplýva, že vylučuje jeho aplikáciu na veci daňové, argumentujúc, že tvoria súčasť jadra výsad verejnej moci (rozsudok Veľkej komory ESLP z 23. 11. 2006 vo veci Jussila proti Fínsku, č. 73053/01, bod 45, rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 7. 2001 vo veci Ferrazzini proti Taliansku, sťažnosť č. 44759/98, body 24 a 31). Výnimku z tejto zásady ESLP pripúšťa len v takých daňových veciach, kde daňové konanie považuje za konanie trestné.

18. Správne orgány vo veci sťažovateľky neuložili sankciu za porušenie právnej (zákonnej) povinnosti. Tým nie je naplnená požiadavka druhého kritéria z troch v zmysle tzv. Engelovských kritérií, ktorých naplnenie umožňuje charakterizovať vnútroštátne konanie trestného charakteru a konštatovať aplikabilitu čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 183/2021), a preto na vec sťažovateľky nie je aplikovateľný čl. 6 ods. 1 dohovoru (ak by však aj aplikovateľný bol, vecný záver o jeho porušení by bol na základe skôr prezentovaných záverov týkajúcich sa namietaného porušenia základných ústavných práv rovnako negatívny). Ústavný súd tak odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj vo zvyšnej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené prijatím ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu